Dosarul nr. 21r-326/24 *(1-22134377-02-21r-13022024)*
Judecător: Emil Bulat

D E C I Z I E
În numele Legii

23 iunie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele completului, judecător: Oxana Robu
Judecători: Olga Cojocaru și Vladislav Schibin

A judecat în ordine de recurs, *în lipsa părților*, recursul declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele condamnatei Muntean Valentina împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 26 ianuarie 2024, potrivit căreia s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea avocatului Ciuhrii Ludmila, privind aplicarea actului de amnistie în privința lui Muntean Valentina cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 în privinţa sa, și –

Procedura de înștiințare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele condamnatei Muntean Valentina împotriva încheierii Judecătoriei Hînncești, sediul Central din 26 ianuarie 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

1. La data de 14.09.2022, a condamnata Muntean Valentina prin intermediul avocatului Ludmila Ciuhrii a depus cerere privind aplicarea actului de amnistie în privinţa condamnatei şi anume al Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021.

În motivarea cererii se invocă că conform extrasului din procesul-verbal nr. 10 al şedinţei Comisiei specialea Penitenciarului nr. 7 Rusca din 30.08.2022, comisia decis de a nu înainta demers cu privire la aplicarea prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, pe motivul interdicţiilor la art. 107 alin. (3) Cod penal. Consideră acest temei ca unul

neîntemeiat.

Menționează că, potrivit extrasului din procesul-verbal al ședinței Comisiei speciale se atestă că condamnata Muntean Valentina se caracterizează pozitiv, iar riscul de recidivă s- a constatat a fi mediu, ceia ce corespunde cerințelor art. 1 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021.

Conform prevederilor alin.(1) art. I al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7,8.

Reieșind din faptul că Muntean Valentina a fost condamnat la pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 10 ani, în privința ultimei urmează a fi aplicate prevederile lit. b) alin. (1) art. 7 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021.

Totodată potrivit prevederilor art. 107 alin. (1) din Codul Penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Deși potrivit prevederilor alin.(3) art. 107 Cod penal, amnistia nu se aplică în cazul săvîrșirii de infracțiuni prevăzute la art. 1661 alin,(2)-(4), precum și persoanelor care au săvîrșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.171-175, 201, 206, 208, 2081 și 2082 , în speță se aplică Legii privind amnistia, care este o normă specială.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 26 ianuarie 2024,* s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea avocatului Ciuhrii Ludmila, privind aplicarea actului de amnistie în privința lui Muntean Valentina cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 în privinţa sa,

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Hînnceşti, sediul Central din 26 ianuarie 2024 a declarat recurs avocatul Oleg Spînu prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care, să fie admise cererile înaintate de avocații Ludmila Ciuhrii și avocatul Andrei Zadorojnîi privind aplicarea în privința condamnatei Muntean Valentina a Legii nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova cu aplicarea față de condamnata Muntean Valentina care execută pedeapsa*

închisorii în Penitenciarul nr. 7 Rusca, actul de amnistie în baza art. 7 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu reducerea în privința condamnatei Muntean Valentina, cu o pătrime, termenul de pedeapsă.

În motivarea cerințelor a invocat următoarele aspecte:

- consideră încheierea din 26.01.2024, judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Hincești, sediul Central, Emil Bulat, absolut neintemeiată ori în cazul dat vorbim de aplicarea art. 7 alin. (l) lit. (b) a Legii nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 3L12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ori legislatorul expres prevede, citează : „Persoanei condamnate la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art. 44 i se reduce termenul de pedeapsă sau i se comută pedeapsa după cum urmează: b) cu o pătrime, dacă este condamnată pe un termen de la 7 la l0 ani”;

- invocă că astfel, condamnata Muntean Valentina întrunește condițiile art. 1 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și art. 7 din prezenta lege este aplicabil;

- corespunzător prevederilor art. 1 din Codul penal, Codul penal este unica lege penală a Republicii Moldova. Prezentul cod este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor. Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale ;

- potrivit art. 7 alin. (1) din Codul de procedură penală, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod;

- articolul 20 din Constituția Republicii Moldova, garantează, accesul la justiție, astfel, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate ingrădi accesul la justiție;

- conform hotărârilor de condamnare, Valentinei Muntean i s-a stabilit pedeapsă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (2)lit. a), c) Cod penal, 10 ani închisoare;

- în corespundere cu prevederile art. 7 alin. (1) lit. b) din Legea citată supra, persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4-6 i se reduce termenul de pedeapsă cu o pătrime, dacă, este condamnată, pe un termen de la 7 la l0 ani;

- conform certificatului eliberat de către Penitenciarul nr. 7 Rusca, în contabilitatea instituliei penitenciare se afllă în executare titlu executoriu privind încasarea prejudiciului de la condamnată în baza hotărârii de condamnare, care nu este executat;

- menționează că, în sensul art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, Codul penal ca lege organică reglementează infracțiunile , pedepsele și regimul executării acestora, pe când Legea amnistiei este o lege specială care înlătură răspunderea penală sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei;

- la caz, amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care acesta , din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa;

- deoarece norma generală reprezintă situația de drept comun, iar norma specială constituie excepția, urmează a fi respectate două reguli, și anume: - norma specială derogă de la norma generală; - norma generală nu derogă de la norma specială. Prin urmare, norma specială se aplică prioritar față de norma generală, chiar și atunci când norma specială este anterior adoptată normei generale;

- or, după cum s-a menționat supra, Legea nr. 243 este una organică și urmează a fi interpretată, prin prisma principiului legalității și reglementărilor din art. 3 alin. (2) din Codul penal, care stipulează că, interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sânt interzise;

- principiul legalității este garantat de art. 3 din Codul penal, astfel prin legalitate se înțelege caracterul aceea ce este legal sau conform cu legea. Or, în cazul respingerii cererii pe motiv că, în situația condamnatei Muntean Valentina art. 107 CP, interzice aplicarea actului de amnistie, ar duce la încălcarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova, îngrădirea accesului la justiție prin lipsirea de o satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești.

4. Procedura de înștiințare legală a fost executată.

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Părțile la proces au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursurilor și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de *a respinge recursul declarat de condamnatul Samuil Ivanov împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 30 mai 2023, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerente.

5.1. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

5.2. În conformitate cu art. 469 alin. (1), pct. 15) Cod de Procedură Penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: *15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare).*

Potrivit art. 471 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, care stabilește că, *„ (1) Chestiunile specificate la art. 469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. .... (2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului ...”*

5.3. Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că, prin sentința prin

sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 28 aprilie 2017, Muntean Valentina a fost condamnată în baza art. 206 alin. (2) lit. a), c) CP, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activităţi pedagogice pe un termen de 3 ani. Termenul executării pedepsei a fost calculat din momentul reţinerii, cu includerea perioadei aflării în stare de arest şi arest la domiciliu din 30.03.2016 pînă la 21.03.2017 (f.d. 10-16, partea I a dosarului personal al condamnatei).

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 09.11.2020 a fost admis apelul procurorului şi apelul avocaţilor, casată parţial sentinţa Judecătoriei Soroca, sediul Central din 28 aprilie 2017, şi pronunţată o nouă hotărîre prin care Muntean Valentina a fost condamnată în baza art. 206 alin. (2) lit. a), c) CP, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activităţi pedagogice pe un termen de 3 ani, în penitenciar pentru femei de tip închis. Termenul executării pedepsei a fost calculat din momentul reţinerii, cu includerea perioadei aflării în stare de arest şi arest la domiciliu din 30.03.2016 pînă la 21.03.2017 (f.d.19-36, partea I a dosarului personal al condamnatei).

Prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 10 februarie 2021 au fost respinse ca inadmisibile, recursurile ordinar declarate de procuror, avocaţii Formusatii Andrei şi Oleg Spînu în interesele condamnaşilor, fiind menţinută fără modificări decizia Curţii de Apel Bălţi din 09.11.2020 (f.d.41-52, partea I a dosarului personal al condamnatei).

Începutul termenului executării pedepsei este stabilit începând cu data de 29.12.2021 și până la 06.01.2031.

La data de 07 februarie 2023, condamnata Muntean Valentina a fost examinată în cadrul Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 7 Rusca, care a decis de a nu înainta în instanța de judecată demers cu privire la aplicarea actului de amnistie, pe motiv că, articolul 107 alin. (3) Cod penal, interzice aplicarea amnistiei pentru asemenea categorii de infracțiuni *(f.d.36).*

5.4. Potrivit art. 107 Cod penal (1) Amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. (2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță şi asupra drepturilor persoanei vătămate. (3) *Amnistia nu se aplică în cazul săvârşirii de infracţiuni prevăzute la art. 166[1] alin. (2)–(4), precum şi persoanelor care au săvârşit asupra minorilor infracţiuni prevăzute la art. 171–175[1], 201, 206, 208, 208[1] şi 208[2]*.

Potrivit art. 272 alin.(1) Codul de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un

demers instanței de judecată competente conform art.470 Cod de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

În sensul prevederilor legale enunțate, *amnistia* reprezintă o cauză care stinge raportul penal de conflict sub aspectul pedepsei, ce constă în actul de clemență al legiuitorului care, din rațiuni de politică penală sau socială, renunță la dreptul de a aplica sancțiuni de drept penal persoanelor care au comis anumite infracțiuni.

Justificarea aplicării unui act de clemență, cum este amnistia, prin care persoanele, ce au comis infracțiuni, sunt liberate de răspundere şi pedeapsă penală, necesită evaluarea unui şir de factori cum ar fi: impactul pe care îl va produce asupra societății, componențele de infracțiune şi categoriile de persoane în privința cărora urmează să se extindă actul dat, structura populației penitenciare, efectul pe care îl va produce asupra numărului populației penitenciare, frecvența aplicării unor asemenea acte şi raționalitatea aplicării actului respectiv la momentul dat.

La data de 24 decembrie 2021 a fost adoptată şi la 31 decembrie 2021, a intrat în vigoare Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova

Conform prevederilor art. 1 alin. (1), (4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova ” (1) Prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8.

(2) *Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului National de Probațiune, precum şi din experți psihologi judiciari atestați. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției*.

(3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

(4) Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate care cad sub incidența art.2 alin.(4) – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

(5) Persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror.

(6) *Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială*."

Potrivit art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea citată supra, indică că, prevederile art.1–5 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracţiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal nr.985/2002: art.135–139, art.140 alin.(2), art.1401–145, art.151, art.158 alin.(2)–(4), art.160 alin.(3), art.164 alin.(2) şi (3), art.165, art.166 alin.(2) şi (3), art.166^1 şi 167, art.168 alin.(2) şi (3), art.169 alin.(2), art.171 şi 172, art.174–175^1 , art.179 alin.(3), art.181^2 , art.183 alin.(2), art.186 alin.(5), art.187 alin.(2)–(5), art.188, art.189 alin.(2)–(6), art.190 alin.(5), art.191 alin.(5), art.196 alin.(4), art.201^1 , art.205 şi ***206***, art.208–209, art.211 alin.(2), art.212 alin.(2)–(4), art.213, art.216 alin.(3), art.217 alin.(4), art.217^1 alin. (3) şi (4), art.217^3 , art.217^4 alin. (2) şi (3), art.2176 , art.219 alin.(2), art.220 alin.(2) şi (3), art.236 şi 237, art.238 alin.(2), art.239 alin.(2), art.2391 şi 2392 , art.240 alin.(3) şi (4), art.243 şi 244, art.245–246^1 , art.247 alin.(2), art.248 alin.(3)–(7), art.2481 şi 2482 , art.252 alin.(2)–(4), art.257 şi 258, art.260^1–261^1 , art.264 alin.(2)–(6), art.2641 , art.275, art.278–280, art.282–286, art.289–2893 , art.292, art.295 alin.(1)–(6), art.2951 alin.(1) şi (2), art.295^2 alin.(1)– (3), art.303–315, art.322 alin.(2)–(6), art.324–329, art.330^2 , art.332–335^1, art.337–343, art.344 alin.(2), art.345, art.347, art.349, art.352 alin.(3), art.360, art.362^1 alin.(3), art.365 alin.(2) şi (3), art.368 alin.(2), art.369 alin.(3), art.370 alin.(2) şi (3), art.385–388.

Conform art. 7 alin. (1) lit. a) a Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4–6 i se reduce cu o treime, *dacă este condamnată la un termen de pînă la 7 ani*.

În acest context, Colegiul penal relevă că instanța de fond justificat a constatat că prevederile enunțate ale Codului de procedură penală permit condamnatei să înainteze instanței de judecată cererea prin care solicită aplicarea actului de amnistie față de ea.

În același timp, se constată că, prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea

independenței Republicii Moldova, se pot aplica persoanelor, în privința cărora sentința de condamnare a devenit irevocabilă, până la data de 24.12.2021.

6. Raportând dispozițiile normelor sus-citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția judecătorului de instrucție prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul penal apreciază concluzia instanței de fond ca fiind una corectă.

Colegiul penal relevă că, din conținutul materialelor cauzei se atestă că, Muntean Valentina a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 206 alin. (2) lit. a), c) CP, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activităţi pedagogice pe un termen de 3 ani, în penitenciar de tip închis pentru femei.

Instanța de recurs apreciază ca fiind irelevante argumentele recurentului cu referire la faptul că, Muntean Valentina întrunește condițiile art. 1 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și art. 7 din prezenta lege este aplicabil, deoarece norma generală reprezintă situația de drept comun, iar norma specială constituie excepția, urmează a fi respectate două reguli, și anume: - norma specială derogă de la norma generală; - norma generală nu derogă de la norma specială, astfel încât, norma specială se aplică prioritar față de norma generală, chiar și atunci când norma specială este anterior adoptată normei generale, întrucât, din materialele cauzei rezultă contrariul celor invocate.

6.1. În acest sens, instanța de recurs reține că, conform art. 1 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, prezenta lege stabilește categoriile și ierarhia actelor normative. Aliniatul (3) din art. 3 din prezenta Lege, indică că, actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

Potrivit prevederilor art.2 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ este un act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice. Sistemul actelor normative ale organelor de stat, interdependența acestor acte, precum și ordinea emiterii lor, sunt reglementate de constituții și de alte legi.

Această reglementare asigură realizarea principiilor democratice ale sistemului de izvoare ale dreptului – supremația legii, caracterul obligatoriu al hotărârilor organelor ierarhic superioare pentru cele ierarhic inferioare, al

hotărârilor organelor locale ale puterii în limitele teritoriului din subordine. În felul acesta, se asigură hotărârea uniformă a chestiunilor principale ale politicii statului în întregul sistem de acte normative.

Legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele categorii de acte normative: (a) Constituția Republicii Moldova; (b) legile și hotărârile Parlamentului; (c) decretele Președintelui Republicii Moldova; (d) hotărârile și ordonanțele Guvernului; (e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; (f) actele normative ale autorităților publice autonome; (g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; (h) actele normative ale autorităților administrației publice locale.

Astfel, Colegiul penal atestă că forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului. Limitele de competență privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative sunt stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern și de alte acte normative.

Actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent. În cazul modificării exprese a actului inferior, modificarea are aceeași forță juridică ca și actul modificat. În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art.5 alin.(3) și (4) din Legea nr.100/2017. Normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați.

În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială. Normele juridice derogatorii sunt diferite în raport cu reglementarea cadru în materie și sunt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie.

În circumstanțele expuse supra, Colegiul penal apreciază critic argumentele recurentului, or materialele prezentate nu confirmă temeinicia acestora.

În continuare, instanța de recurs consideră că fiecare cerere privind aplicarea amnistiei trebuie examinată individual potrivit particularităților deținutului evaluat. Această procedură trebuie aplicată la faza de examinare de către comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, cât și la faza de examinare a demersului în instanța de judecată. În acest sens, comisia specială trebuie să aloce timp suficient fiecăruia dintre deținuți să-și susțină poziția în fața organului colegial, să motiveze cererea de aplicare a amnistiei, să prezinte informații și probe pe care le consideră relevante în coraport cu normele de drept indicate supra.

În acest context, Colegiul penal reiterează că instanța de fond corect a stabilit că cererea privind aplicarea prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatei Muntean Valentina este neîntemeiată.

Respectiv, instanța de fond justificat a reținut că, condamnata nu întrunește cerințele pentru aplicarea actului de amnistiei, or Colegiul penal consideră că prevederile art. 107 Cod penal este o normă derogatorie, conţinînd în sine elemente permisive şi imperative, care permit şi interzic anumite acţiuni. Cu toate că Codul penal cît și Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova sunt legi organice adoptate de Parlamentul Republicii Moldova, Legea amnistiei este normă specială, iar Codul penal conţine norme generale, care sunt contadicţie cu norma specială.

Prin urmare, Colegiul penal concluzionează că argumentele părţii apărării cu privire la faptul că în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, sunt neîntemeiate, urmând a fi respinse, or prevederile art. 107 alin. (3) Cod penal este o normă dergatorie şi se aplică direct în situaţia aplicării actului de amnistie.

6.3. Colegiul penal conchide că, refuzul emis de Comisia specială a Penitenciarului nr. 7 Rusca din 07 februarie 2023 este unul este motivat, obiectiv și temeinic și conform atât situației condamnatei, cât și legislației în vigoare.

În final, instanța de recurs consideră relevantă și jurisprudența CtEDO în materie de amnistie, potrivit căreia Curtea reiterează că amnistiile și grațierile sunt, în esență, o chestiune a dreptului intern al Statelor membre și că, în principiu, ele nu sunt contrare dreptului internațional, cu excepția cazurilor în care se aplică la fapte care constituie încălcări grave ale drepturilor fundamentale ale omului. Cu toate acestea, ea consideră că agresiunea … constituie o încălcare gravă a dreptului la integritatea fizică și psihică și că acordarea amnistiei unuia dintre autorii acestei agresiuni, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, este susceptibilă să contravină obligațiilor impuse Statului reclamat în sensul Articolelor 3 din Convenție (*Cauza E.G. vs Moldova, par. 44*).

Totodată, Curtea a hotărât că ar fi contrar obligațiilor care îi revin statului în temeiul art. 2 și 3 din Convenție să amnistieze fapte de omor sau de rele tratamente săvârșite împotriva unor civili și a constatat existența unei tendințe tot mai mari, în dreptul internațional, de a se considera inacceptabilă amnistierea unor încălcări grave ale drepturilor omului (*Cauza Marguš împotriva Croației (MC), pct. 122-141*).

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele

articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

7. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele condamnatei Muntean Valentina împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 26 ianuarie 2024, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost reținute.

8. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod de Procedură Penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru–

D E C I D E:

Recursul declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele condamnatei Muntean Valentința împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 26 ianuarie 2024, potrivit căreia s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea avocatului Ciuhrii Ludmila, privind aplicarea actului de amnistie în privința lui Muntean Valentina cu privire la aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 în privinţa sa, *se respinge ca fiind nefondat, menținând această încheiere fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecător: Oxana Robu

Judecător: Olga Cojocaru

Judecător: Vladislav Schibin

În conformitate cu prevederile alin. 8 art.339 Cod de procedură penală, dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărîrea, în locul lui semnează preşedintele şedinţei, iar dacă şi acesta este în imposibilitate de a semna, în locul lui semnează preşedintele instanţei. În toate cazurile, în hotărîre se menţionează cauza imposibilităţii de a semna.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 20 iunie 2025, a fost aprobat raportul de nepromovare a evaluării externe de către judecătorul Oxana Robu.

Potrivit art.18 alin.(5) din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, hotărârea consiliului respectiv cu privire la nepromovarea evaluării are ca efect eliberarea din funcție a judecătorului sau, după caz, a procurorului.

Totodată potrivit art.19 alin.(3) din legea supra indicată depunerea contestației suspendă executarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor. În perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție, iar procurorul vizat nu poate emite acte procesuale pentru realizarea atribuțiilor prevăzute la art. 52 alin. (1) pct. 22), 23), 25) și la art. 53^1 alin. (2) lit. c)–d) și h) din Codul de procedură penală nr. 122/2003.

Din considerentele expuse, în locul președintelui completului, judecătorul Robu Oxana, semnează vicepreședintele interimar al Curții de Apel Centru, Spoială Alexandru.

Vicepreședintele interimar al
Curții de Apel Centru ***Spoială Alexandru***